

Katsaus Hinku-kuntien ilmastotekoihin vuodelta 2022

Venla Riekkinen

Suomen ympäristökeskus (Syke)

Hinku-verkoston kevätpäivä 3.5.2023

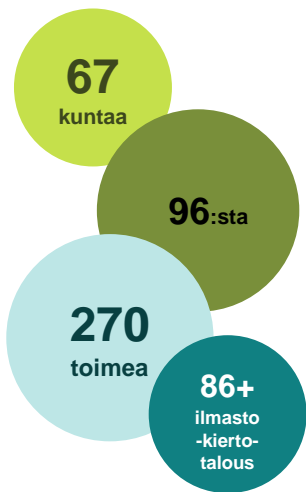

LIFE17 IPC/FI/000002 LIFE-IP CANEMURE-FINLAND Projekti on saanut rahoitusta Euroopan unionin LIFE-ohjelmasta. Tämän esityksen sisältö edustaa ainoastaan CANEMURE-projektin näkemyksiä ja CINEA / Komissio ei ole vastuussa esityksen sisältämän informaation mahdollisesta käytöstä.

Kooste Hinku-kuntien ilmastotoimista

- ▶ Tarkoituksena seurata Hinku-kuntien ilmastotyötä
 - ▶ Levittää tietoa tehdyistä toimista & hyvistä käytännöistä
- ▶ Lähteenä kuntien kyselyllä ilmoittamat top 3 mielletyt ilmastoteot
 - ▶ Tänä vuonna kerättiin myös ilmasto-kiertotaloustekoja
 - ▶ Fokus 2022 toimissa, mukana myös vanhempia + tulevia
- ▶ Jatkoaskeleena parhaimmat toimet Kestävyyssloikka-palveluun
 - ▶ lisäksi viedään tarkempi lista kaikista toimista nettiin:
 - ▶ [Hiilineutraalisuomi.fi](https://hiilineutraalisuomi.fi) > Ilmastotyö > Ilmastotoimenpiteitä

Energia 1/2

Kaukolämpö & hukkalämpö

- ▶ Kaukolämpö (Lappeenranta, Uusikaupunki, Hyvinkää, Pieksämäki, Seinäjoki)
- ▶ KPA-laitoksen tehollisuus savukaasupesureilla (Uusikaupunki)
- ▶ Kaukolämmön kausivarasto (Hyvinkää)
- ▶ Kaukolämmönvaihtimen uusinta (Akaa)
- ▶ Hukkalämmön hyödyntäminen (Kotka)

Energiantuotanto

- ▶ Aurinkosähköpuisto/-paneeleja (Nurmes, Rääkkylä, Parikkala, Vesilahti, Kitee, Kuhmoinen, Pälkäne, Hanko, Sulkava, Utajärvi, Kouvola, Pieksämäki, Tohmajärvi, Hartola, Inkoo, Heinola)
- ▶ Biokaasulaitos jätevedestä (Ylivieska, Pieksämäki), haravointijätteestä (Kouvola), lannasta (Mäntsälä), jätteistä (Puolanka)
- ▶ Ympäristöystävällisen energiantuotannon sisäverkko teollisuuspuistoon (Ylivieska)
- ▶ Tuulivoima (Pieksämäki, Posio, Oulainen)

Energia 2/2

Katu- ja ulkovalaistus

- ▶ Sääto & automaatio (Hanko, Puolanka, Haapajärvi, Hartola, Mynämäki, Siuntio)
- ▶ Katuvalojen sammutus öisin (Ii, Haapajärvi, Kotka, Viitasaari)
- ▶ Luistelukaukalon älyvalaistus (Nurmes)
- ▶ Katu-/ulkovalot LEdeiksi (Kouvola, Akaa, Pelkosenniemi, Kärkölä, Nurmes, Pälkäne, Parikkala, Puolanka, Mäntsälä, Posio, Liperi, Lieksa, Haapajärvi, Hartola, Mynämäki, Siuntio, Sulkava)

Energiatehokkuus & -säästö

- ▶ Kuntakonsernin energiankäytön tutkimus (Sulkava)
- ▶ **Astetta Alemmas** –kampanjan energiansäästötoimet (Kotka, Kokkola, Asikkala, Mäntsälä, Lappeenranta, Heinola)
- ▶ Sähkön ja energian säästö ja optimointi (Posio, Kotka, Sulkava, Viitasaari, Parikkala, Lohja, Ristijärvi, Haapajärvi)
- ▶ Vihreän/uusiutuvan sähkön osto (Heinola, Urjala)
- ▶ Vedensäästö uimahallissa (Padasjoki)

Rakennukset ja kiinteistöt 1/2

Energiatehokkuus & -säästö

- ▶ Korjaus ja eristys (Viitasaari, Mynämäki, Ii, Rauma)
- ▶ Kiinteistöautomaatio (Vesilahti, Seinäjoki, Ii), etävesimittarit (Parikkala)
- ▶ Hukkalämmöllä lämmitys (Porvoon keskuskoulu)
- ▶ Valaistuksen säätö ja muuttaminen LEDeiksi (Ristijärvi, Pälkäne, Padasjoki, Valkeakoski, Enontekiö, Haapajärvi, Ii, Mynämäki, Kotka, Viitasaari, Loimaa)

Lämmitystavan vaihto

- ▶ Öljystä eroon (Vantaa, Inkoo)
- ▶ Öljystä kaukolämpöön paloasema (Nokia), teollisuushalli (Lieksa)
- ▶ Paloasemalle vesi-ILP (Mynämäki)
- ▶ Maalämpöön tytäryhtiön vuokratavarit (Enontekiö), liikuntahalli (Siuntio), kartano (Eurajoki) ja muita kiinteistöjä (Vantaa, Mäntsälä, Heinola)
- ▶ Öljystä IVLP (Mäntsälä)

Rakennukset ja kiinteistöt 2/2

Energiatehokkuus & -säästö

- ▶ Kirjasto kestäväksi (Seinäjoki)
- ▶ Jätevedenpuhdistamon laitteisto & säätäminen (Kuhmoinen, Padasjoki)
- ▶ Ilmanvaihdon toimet ja remontit (Mäntsälä, Kotka, Urjalan terveyskeskus, Ristijärvi, Valkeakosken jäähalli, Hartolan paloasema ja kunnantalo, Nurmeksen matkailukeskuksen rantasauna, Heinolan liikuntahalli, Haapajärvi)
- ▶ Turhien myynti (Nurmes)
 - ▶ Turhien purku (Kitee, Loimaa)

Uudiskohteet

- ▶ Energiatehokas sivistyskampus: automatisointi, maalämpö, aurinkopaneelit (Siuntio)
- ▶ Vanhasta kirjastosta laajentamalla uusi tehokas kulttuurikeskus (Valkeakoski)
- ▶ Energiatehokas monitoimikeskus (Sodankylä)
- ▶ Puurakentaminen (Vantaa)
- ▶ 4 RTS-luokitustähden SoTe-asema (Nokia)
- ▶ Tilatehokas urheilureena (Akaa)
- ▶ Uudet koulut A-energialuokkaa (Pirkkala)

Myös lukuisia aurinkovoima-investointeja (Energia-osion alla)

Liikenne

Kuntaorganisaatiossa

- ▶ Pyörät työajoihin (Kotka)
- ▶ Sähköpyörät (Kitee), sähköautot (Asikkala) ja sähköpaku työajoihin (Asikkala, Paimio)
- ▶ Uusi Stage 5 traktori (Tohmajärvi)

Kevyen liikenteen edistäminen

- ▶ Koulun kevyen liikenteen verkosto (Ylivieska)
- ▶ Kevyen liikenteen väylän valaistus (Utajärvi)
 - ▶ Pyöräilyn edistäminen (Asikkala, Lohja, Pirkkala)

Liikennetarpeen vähentäminen

- ▶ Etätyösopimusten kehitys (Vesilahti)
- ▶ Etätyötilojen avaaminen (Joensuu)

Joukkoliikenteen kehitys

- ▶ Markkinoinnilla & investoinneilla (Inkoo)
- ▶ Kutsukyytipalvelu (Inkoo, Uusikaupunki)
- ▶ Raitio- & raideliikenne (Ylöjärvi, Pirkkala, Lempäälä)

Muut

- ▶ Latauspiste kunnantalolle (Kontiolahti)
- ▶ Ohikulkuväylä (Hämeenkyrö)
- ▶ Jätekuljetukset paikallisella biokaasulla (Lappeenranta)

Muita toimia

Kaavoitus

- ▶ Etätyöskentelyn edistäminen (Porvoo)
- ▶ Kestävät yritykset, vihreä liikkuminen ja vähähiilinen asuminen (Heinolan Vierumäki)
- ▶ Ilmastovaikutusten arviointi & kaavamääräysohjaus (Vantaa)
- ▶ Eheä yhdyskuntarakenne & joukkoliikenneväylät (Pirkkala, Lempäälä)
- ▶ Tuulivoiman kaavoitus (Oulainen, Pelkosenniemi, Liperi)

Ruoka

- ▶ Vastuulliset ruokapalvelut (Siuntio)
- ▶ Lähiruoka (Sulkava, Sodankylä)
- ▶ Ruokahävikin seuranta & vähentäminen (Pirkkala, Hyvinkää, Vantaa, Kärkölä, Uusikaupunki, Ylöjärvi, Valkeakoski, Lohja, Loimaa)
- ▶ Materiaalitehokkuus (Valkeakoski)
- ▶ Tarjottimettomuus (Lohja, Valkeakoski)
- ▶ Vegaaniruuan tarjoaminen (Seinäjoki)

Metsät, luonto ja vedet

Metsät & luonto

- ▶ Peltojen ja vajaantuottoisten alueiden metsitys koulujen kanssa oppilastyönä (Kontiolahti)
- ▶ Kantojen upotus hiilivarastoksi kosteikkoon (Kontiolahti)
- ▶ Joulukuusten upotus hiilivarastoksi (Urjala)
- ▶ Perinnebiotooppien hoito- ja kunnostus (Pelkosenniemi)

Vedet ja vesihuolto

- ▶ Siirtoviemärihanke (Kärkölä)
- ▶ Uusi jätevedenpuhdistamo (Oulainen)
- ▶ Jätevesilinjojen saneeraus sukittamalla, ei auki kaivaen (Parikkala)
- ▶ Sopeutuminen ja vesien hallinta (Ylivieska)
- ▶ Kosteikon toteutus (Parikkala, Ylivieska, Kontiolahti)
- ▶ Merialueiden päästölähteiden kartoitus (Naantali)

Toimintamalleja 1/2

Yritykset

- ▶ Ilmastokumppanuus (Heinola)
- ▶ Hiililaskennan tuki (Rauma, Joensuu)
- ▶ Ilmastotyön tuki -palkinto (Porvoo)

Kuntalaiset

- ▶ Ilmastokysely (Pelkosenniemi)
- ▶ Neuvontaa öljystä uusiutuviin siirtymiseen (Sodankylä)

Ilmasto & energia

- ▶ Opas kustannustehokkaaseen ilmastotyöhön (Kirkkonummi)
- ▶ Energiatehokkuusverkosto (Kirkkonummi ja Vihti)

Ilmasto & energia

- ▶ Ilmastokoordinaattorin vakinaistaminen (Kirkkonummi ja Vihti)
- ▶ Strategiat ja suunnitelmat (Pelkosenniemi, Äänekoski, Paimio, Inkoo, Uusikaupunki, Laitila, Turku, Heinola, Nokia, Naantali, Kokkola, Äänekoski, Ylöjärvi)
- ▶ Hinkuun liittyminen (Kokkola)
- ▶ KETSiin liittyminen (Naantali, Hanko, Paimio, Liperi)
- ▶ KETS-tavoitteen saavutus (Hyvinkää)
- ▶ Ilmastohankkeet (Laitila)
- ▶ Ilmastobudjetointi (Turku, Joensuu)
- ▶ Seuranta/ilmastovahti (Kotka)
- ▶ Kestävän kehityksen indeksi (Heinola)
- ▶ ISO 14001 ympäristösertifiointi (Kemi)

Toimintamalleja 2/2

Koulut ja kasvatus

- ▶ Alakoulujen Kierrätysankarit-kampanja: energiansäästötiedotusta, lehtiä, julisteita (Haapajärvi)
- ▶ Metsäeskaritoiminta (Pälkäne)
- ▶ Lukion energiansäästötietovisa ja ruokahävikin minimoimiskisa (Haapajärvi)
- ▶ Lukion ilmastositurit (Lempäälä)

Liikenne

- ▶ Etäosallistumisen normalisoituminen (Enontekiö)

Ruoka

- ▶ Ruokahyvikki-malli (Kemi)

Tapahtumat ja kampanjat

- ▶ Ilmastofestarit (Lappeenranta)
- ▶ Vihreä Kemi -TikTok (Kemi)
- ▶ Hiiliviisas Jukola tapahtuman päästöjen minimointi yhdessä kumppaneiden kanssa (Kemi)
- ▶ Ekotekolehti Hinku-aiheista (Uusikaupunki ja Laitila)

Luonto & kiertotalous

- ▶ Luontoarvot strategiassa keskeisiä (Pelkosenniemi)
- ▶ Kierrätyskeskus keskustaan (Hyvinkää)
- ▶ Elinkeinotoimen kiertotalousverkosto (Paimio)

Ilmasto-kiertotaloustoimenpiteitä esitellään myöhemmin tänä vuonna

noin

86

toimea

Kiitos!

Suunnittelija Venla Riekinen

venla.riekkinen(&)syke.fi

LIFE17 IPC/FI/000002 LIFE-IP CANEMURE-FINLAND Projekti on saanut rahoitusta Euroopan unionin LIFE-ohjelmasta. Tämän esityksen sisältö edustaa ainoastaan CANEMURE-projektin näkemyksiä ja CINEA / Komissio ei ole vastuussa esityksen sisältämän informaation mahdollisesta käytöstä.

Suomen ympäristökeskus Syke

#Hinku @vegevenla @hiilineutraali @SYKEinfo